

**UNIVERSITATEA DE ȘTIINȚE AGRONOMICE ȘI MEDICINĂ
VETERINARĂ BUCUREȘTI**

**CERCETĂRI PRIVIND POLITICA COMERCIALĂ A
ROMÂNIEI ÎN DOMENIUL COMERȚULUI EXTERIOR CU
PRODUSE AGRICOLE, ÎN CONTEXTUL ADERĂRII
ACESTEIA LA UNIUNEA EUROPEANĂ**

Teză de doctorat

Conducător științific:

Prof. Univ.Dr. Margareta OANCEA

Doctorand:

Ec. MARA Gabriela Cristina

București

2008

Cuprins

	Introducere	pag.5
Cap. 1	Aspecte teoretico-metodologice privind politica comercială în domeniul comerțului exterior cu produse agricole	pag.7
1.1.	Piața agricolă	pag.7
1.1.1.	Funcția de producție - generatoare a ofertei de produse agricole pe piață	pag.10
1.1.2.	Conceptul de ofertă pentru produse agricole	pag.11
1.1.3.	Conceptul de cerere pentru produsele agricole și caracteristicile acesteia	pag. 13
1.1.4.	Influența consumului în desfășurarea tranzacțiilor pe piață	pag.14
1.1.5.	Prețul și rolul acestuia pe piață	pag.16
1.1.6.	Dimensiunile pieței: Structura, Aria, Capacitatea, Gradul de saturare al pieței, Potențialul	pag.18
1.2.	Studierea și cunoașterea pieței produselor agricole	pag.22
1.3.	Piața externă a produselor agricole	pag.24
1.4.	Comerț.Comerț internațional.Comerț exterior	pag.29
1.5.	Conceptul de politică comercială	pag.32
1.5.1	Instrumente de realizare a politicii comerciale de natură tarifară	pag.33
1.5.2.	Instrumente de realizare a politicii comerciale de natură netarifară	pag.53
1.5.3	Măsurile promoționale și de stimulare a exporturilor	pag.61
1.6	Metode utilizate în cercetările proprii	pag.63
	Concluzii parțiale	pag.66
Cap. 2	Prezentarea agriculturii românești	pag.68
2.1.	Particularitățile agriculturii românești	pag.70
2.2.	Evoluția suprafeței agricole în perioada 2000-2006	pag.79
2.3.	Numărul exploatațiilor agricole și suprafața agricolă medie	pag.83
2.4.	Structura culturilor agricole pe ani	pag.84
2.5	Producția principalelor culturi	pag.86
2.6	Evoluția efectivului de animale	pag.88
2.7	Evoluția producției animale	pag.90
2.8	Evoluția producției agricole valorice	pag.93
2.9	Evoluția producției medii pe hectar și pe animal și a producției agricole pe locuitor	pag.95
2.10	Productivitatea muncii	pag.106
2.11	Investițiile în agricultură	pag.110
2.12	Agricultura ecologică	pag.111
2.13	Agricultura românească și integrarea în Uniunea Europeană	pag.116
	Concluzii parțiale	pag.120
Cap. 3	Comerțul exterior cu produse agricole în România	pag.124
3.1.	Prezentare a comerțului exterior al României	pag.129
3.2.	Structura pe mărfuri a comerțului exterior	pag.131
3.3.	Comerțul exterior în funcție de mijlocul de transport	pag.132
3.4.	Comerțul exterior cu produse agricole	pag.132
3.4.1	Evoluția valorii comerțului exterior cu produse agricole	pag.132
3.4.2	Analiza schimburilor comerciale cu produse agroalimentare	pag.138

“Cercetări privind politica comercială a României în domeniul comerțului exterior cu produse agricole”

	în anul 2006, comparativ cu aceeași perioadă a anului 2005	
	3.4.3. Structura comerțului exterior al României cu produse agricole	pag.141
	3.4.4. Orientarea geografică a comerțului exterior agricol românesc în perioada 2001-2006	pag.146
	3.4.5. Evoluția comerțului exterior agricol cu Uniunea Europeană	pag.155
3.5.	Specializarea la export a României –studiu în funcție de indicatorii economici	pag.156
3.6.	Contextul mondial al evoluției comerțului cu produse agricole și poziția României	pag.161
	Concluzii parțiale	pag.169
Cap. 4	Politica comercială pentru produsele agricole în România	pag.172
4.1.	Evoluția politicii comerciale în domeniul comerțului exterior cu produse agricole	pag.172
4.2.	Caracteristici ale perioadei de negocieri pentru intrarea României în Uniunea Europeană	pag.174
4.3.	Politica comercială a Uniunii Europene-politica comercială a României	pag.179
	4.3.1. Cadru general	pag.179
	4.3.2. Instrumente de politică comercială de natură tarifară (cu influență asupra importurilor din statele terțe)	pag.179
4.4.	Politica Agricolă Comună	pag.183
	4.4.1. Piața agricolă în UE	pag.183
	4.4.2. Reglementarea piețelor agricole în UE	pag.185
	4.4.3. Reglementările privind standardele de calitate și reglementări tehnice	pag.187
4.5.	Instrumente de politică comercială de natură promoțională și de stimulare a exporturilor din cadrul PAC	pag.188
	Concluzii parțiale	pag.193
Cap. 5	Tendențe în comerțul exterior cu produse agricole	pag.196
5.1.	Necesitățile și limitele exportului de produse agricole	pag.196
5.2.	Organizarea filierelor de produse agricole	pag.201
5.3.	Promovarea exportului prin mecanisme bursiere	pag.205
5.4.	Strategia de export a României pentru produse agricole ecologice	pag.214
	Concluzii parțiale	pag.217
Cap. 6	Studiu de caz referitor la politica comercială pentru sectorul de fructe și legume în Uniunea Europeană și în România	pag.219
6.1.	Cererea și oferta de fructe și legume în UE	pag.219
	6.1.1. Evoluția pieței de legume și fructe în UE	pag.222
	6.1.2. Dimensiunile pieței de legume și fructe din UE	pag.223
6.2.	Măsuri de politică comercială în cadrul Organizării Comune de Piață pentru fructe și legume	pag.225
	6.2.1. Organizarea comună de piață pentru fructe și legume	pag.225
	6.2.2. Reforma organizării comune de piață a fructelor și legumelor	pag.227
	6.2.3. Principalele puncte ale reformei	pag.227
	6.2.4. Măsuri de politică comercială din cadrul Organizării comune de piață	pag.229
6.3.	Evoluția pieței de fructe și legume în România	pag.235

“Cercetări privind politica comercială a României în domeniul comerțului exterior cu produse agricole”

6.4.	Reglementările pieței de legume și fructe din România	pag.257
	Concluzii parțiale	pag.260

	Concluzii și recomandări	pag.263
--	---------------------------------	----------------

Bibliografie

Introducere

Întrepătrunderea puternică dintre economic, social, politic, ecologic, dublată de tendința spre globalizare, constituie caracteristica esențială a societății contemporane, care determină modificări substanțiale în modul de funcționare a structurilor sale.

În ansamblul mecanismelor de integrare internațională adoptate de Uniunea Europeană, politica agricolă reprezintă o expresie fidelă a principiilor de integrare și a eforturilor pe care le presupune construcția europeană.

Aderarea României la U.E. și în mod implicit, integrarea europeană a sectorului agroalimentar, reprezintă una din cele mai însemnate provocări ale economiei noastre naționale, din perioada contemporană.

Încadrată în tendința generală de globalizare, relația dintre agricultura românească și cea europeană poate fi necesară și reciproc avantajoasă, cu condiția asigurării unui grad sporit de compatibilitate și competitivitate a produselor pe piață, precum și a unui nivel corespunzător de armonizare structurală.

Cunoașterea factorilor care determină sau influențează piețele agricole, a modului de formare a cererii și ofertei pe piață este esențială atât pentru producătorii agricoli cât și pentru cei care sunt integrați în amonte sau în aval pe filierele diferitelor produse agricole.

Este vorba astfel și de comerțul exterior cu produse agricole și agroalimentare care reprezintă o ramură importantă a economiei naționale și care odată cu integrarea României în marea piață europeană a devenit subiect al politicii agricole comune cu implicații majore asupra producției agricole naționale.

Lucrarea este menită să ofere un cadru teoretico-metodologic necesar fundamentării științifice a cercetării politicilor comerciale la nivel național într-un domeniu complex, agricultura. Raționamentul care a stat la baza demersului realizat a necesitat, pe de o parte, identificarea conceptuală a instrumentelor de politică comercială, a cercetării fluxurilor de comerț ale României cu produse agricole, iar, pe de altă parte, definirea și implementarea metodelor, a indicatorilor, a mecanismelor de piață (filieră agroalimentare).

În vederea acoperirii ariei tematice, teza a fost structurată în șase capitole.

În Capitolul 1, "Aspecte teoretico-metodologice privind politica comercială în domeniul comerțului exterior cu produse agricole" sunt indicate principalele noțiuni de studiat în raport cu obiectul lucrării. Au fost abordate probleme conceptuale pieței și, de asemenea, factorii care o influențează, tipurile și formele acestora. Sunt prezentate noțiunile de piață

“Cercetări privind politica comercială a României în domeniul comerțului exterior cu produse agricole”

externă, comerț internațional, comerț exterior precum și o analiză a instrumentelor de politică comercială așa cum au fost clasificate în literatura de specialitate.

În Capitolul 2, "Prezentarea agriculturii românești", este delimitat „câmpul” cercetării, procesul de cunoaștere fiind orientat spre analiza modului în care se exercită managementul în agricultură, principalele probleme ale reformei, respectiv proprietatea, situația fondului funciar, forța de muncă, capitalul fix și circulant și nivelul investițiilor. Foarte important de reținut că, în agricultură, se manifestă cu o puternică intensitate factorii naturali, care influențează, în mod decisiv, rezultatele de producție și economice ale exploatațiilor agricole. Cunoașterea activă a realității privind agricultura, resursele și potențialul său s-a realizat în contextul unei abordări sistemice, reprezentând o etapă indispensabilă a stimulării comerțului exterior.

În Capitolul 3, "Comerțul exterior cu produse agricole în România", este realizată o analiză a comerțului exterior cu produse agricole pe mărfuri, grupe de mărfuri, structura comerțului și evoluția acestuia, precum și comerțul României cu Uniunea Europeană. Am realizat în acest capitol și un studiu privind specializarea la export a României în funcție de indicatorii economici.

În Capitolul 4, "Politica comercială pentru produsele agricole în România", a fost studiată evaluarea instrumentelor de politică comercială din domeniul sectorului agricol, atât din România în perioada postcomunistă, cât și din Uniunea Europeană.

În Capitolul 5, "Tendențe în comerțul exterior cu produse agricole" sunt analizate într-o primă fază limitele comerțului exterior; s-a încercat găsirea de soluții în ceea ce privește stimularea comerțului exterior prin filiera de distribuție precum și prin mecanisme bursiere. S-a realizat de asemenea o analiză a exportului de produse ecologice, agricultura biologică fiind apreciat ca un sector cu potențial ridicat, inclusiv pentru export. În ceea ce privește filiera agroalimentară, au fost identificați agenții economici de pe filieră, cu accent pe producătorii individuali.

Capitolul 6, "Studiu de caz referitor la politica comercială pentru sectorul de fructe și legume în Uniunea Europeană și în România", analizează efectiv mecanismele de politică comercială din cadrul organizării comune de piață în condițiile reformei recente din domeniu precum și piața sectorului fructe și legume atât în Uniunea Europeană cât și în România.